

Obraz Victoria_Watercolor z Pixabay

TERAPEUTA PEDAGOGICZNY W SZKOLE

Co to jest terapia pedagogiczna?

Terapia pedagogiczna jest to całokształt oddziaływań o charakterze pedagogicznym, którego celem jest:

- ❖ usprawnienie zaburzonych funkcji (korekcja)
- ❖ wspomaganie funkcji dobrze rozwijających się, tak aby mogły być wsparciem dla funkcji zaburzonych lub mogły je zastąpić
- ❖ wyrównywanie braków w wiadomościach i umiejętnościach uczniów
- ❖ eliminowanie niepowodzeń szkolnych oraz ich emocjonalnych i społecznych konsekwencji.

Co to jest dysleksja, dysgrafia, dysortografia?

Termin dysleksja rozwojowa obejmuje kilka rodzajów zaburzeń:

· Dysleksja - rozumiana jako trudności w czytaniu, przejawiające się zaburzeniami tempa i techniki czytania, jak i stopnia rozumienia treści.

· Dysortografia - czyli trudności z opanowaniem poprawnej pisowni. Żeby można było stwierdzić dysortografię trzeba sprawdzić, czy dziecko popełnia błędy ortograficzne mimo dobrej znajomości zasad pisowni.

· **Dysgrafia** - czyli niski poziom graficzny pisma (potocznie mówimy, że dziecko brzydko pisze). Litery pisane przez dziecko są koślawe, różnej wielkości i często łądają na niewłaściwej wysokości.

CO POWINNO ZANIEPOKOIĆ RODZICA?

Jeśli u dziecka występują:

- trudności z orientacją kierunkową (mylenie, gdzie prawo, gdzie lewo),
- nieustalona dominacja jednej strony ciała (dziecko jest oburęczne albo praworęczne, ale przez dziurkę patrzy lewym okiem, nastawia lewe ucho),
- zaburzenia uwagi, pamięci (nie może zapamiętać dni tygodnia, pór roku, nauczyć się wierszyka),
- niesprawność ruchowa, w tym manualna, zwłaszcza u chłopców: kłopoty z zapinaniem guzików, sznurowaniem butów, myciem rąk, jedzeniem za pomocą sztućców, utrzymaniem równowagi, nauką jazdy na rowerze, grą w piłkę lub w klasy,
- za mocne lub za słabe przyciskanie ołówka,
- nadruchliwość, impulsywność, nie zrównoważenie emocjonalne,
- trudności w układaniu puzzli oraz budowaniu z klocków,
- stale przekręcanie wyrazów i wady wymowy (dziecko nie wymawia "r", jąka się, sepleni),
- w szkole zapisywanie liter od prawej do lewej strony lub w odbiciu lustrzanym, zmienianie przedrostków i przyimków, przestawianie głosek, przekręcanie słów.

SKUTECZNOŚĆ TERAPII PEDAGOGICZNEJ ZALEŻY W DUŻEJ MIERZE OD KONTYNUOWANIA ĆWICZEŃ W DOMU

Przykładowe ćwiczenia dla dzieci dyslektycznych

Warto pamiętać, że objawów **dysleksji rozwojowej** nie da się całkowicie wyeliminować, ale można je w znacznej mierze zredukować. Nie wystarczy wkuwanie regułek ortograficznych i zaganianie dziecka do jak najczęstszego czytania. Konieczna jest systematyczna praca, prowadzona wytrwale przez długi czas.

1. Ćwiczenia usprawniające analizator wzrokowy

- Wyznaczanie granic wyrazów w tekście napisanym bez przerw, wstawienie znaków interpunkcyjnych w odpowiednich miejscach.
- Gra w scrabble, domino obrazkowe, literowe lub sylabowe.
- Porządkowanie historyjek obrazkowych.
- Czytanie tekstu napisanego różną czcionką.
- Dobieranie par identycznych obrazków.

- Układanie puzzli lub ilustracji po uprzednim ich przecięciu.

2. Ćwiczenia usprawniające analizator słuchowy

- Układanie z podanych słownie wyrazów jak największej ilości nowych wyrazów.
- Zabawa w głuchy telefon.
- Wymyślanie słów, które kończą się na ostatnią sylabę wyrazu podanego wcześniej przez innego ucznia (wyrazowe domino).
- Określanie strony, z której dochodzi dźwięk.
- Kończenie rozpoczętych zdań lub sylab.
- Ćwiczenia z wykorzystaniem nagrań odgłosów zwierząt, dźwięków instrumentów muzycznych, odgłosów dochodzących z kuchni („Co usłyszałeś? Zgadnij, co to jest?”)

3. Ćwiczenia redukujące zaburzenia lateralizacji i orientacji w przestrzeni

- Kreślenie w powietrzu dużych kulistych kształtów obiema rękami.
- Zamalowywanie dużych powierzchni obiema rękami.
- Kreślenie równocześnie obiema rękami określonych wzorów.
- Lepienie z plasteliny.
- Zbieranie drobnych elementów obiema rękami.
- Obrysowywanie szablonów figur geometrycznych ręką dominującą.
- Usprawnianie ręki dominującej poprzez: rysowanie po śladzie, rysowanie szlaczków, kreślenie znaków literopodobnych.
- Różnicowanie lewej i prawej strony ciała.
- Rozwiązywanie labiryntów („Znajdź drogę do...”).

4. Ćwiczenia na czytanie ze zrozumieniem

- Tworzenie pytań do przeczytanego tekstu.
- Nadawanie tytułów akapitom przeczytanego tekstu.
- Rozwiązywanie rebusów.
- Wypełnianie luk w tekście.

5. Ćwiczenia ortograficzne

- Praca ze słownikiem ortograficznym.
- Krzyżówki ortograficzne.
- Tworzenie wyrazów pokrewnych do wyrazów z trudnością ortograficzną, np. marzec – marcowy.

6. Ćwiczenia koordynacji wzrokowo-ruchowej i zdolności grafomotorycznych

- Zabawy ze skakanką, ćwiczenia na równoważni, ćwiczenia marszu, biegu.
- Zabawy z piłką, balonem, woreczkami.
- Rzucanie do celu.

- Przenoszenie piramidki klocków tak, by się nie rozsypały.
- Rozpoznawanie przedmiotów z zawiązanymi oczami.
- Wydzieranki, wyklejanki, wycinanki, kolorowanki.
- Zabawy konstrukcyjne, majsterkowanie.
- Nawlekanie koralików na sznurek.
- Układanie kompozycji według wzoru.
- Malowanie w obrębie konturów.

DOBRA KSIĄŻKA DO POCZYTANIA :

- Bogdanowicz M., O dysleksji, czyli specyficznych trudnościach w czytaniu i pisaniu. Odpowiedzi na pytania rodziców i nauczycieli, Linea, Lublin 1994
- Bogdanowicz M., Przygotowania do nauki pisania. Ćwiczenia grafomotoryczne według Hany Tymichovej, Harmonia, Gdańsk 1992
- Kaszuba-Lizurej A., W krainie ortografii, Wydawnictwo Innowacje, Katowice 2001
- Pomirska Z., Wygraj z dysleksją. Zbiór ćwiczeń usprawniających umiejętność czytania, Wydawnictwo Pedagogiczne ZNP, Kielce 2004
- Pokonywanie trudności w uczeniu się dzieci z dysleksją - Leokadia Wiatrowska Wydawnictwo: Oficyna Wydawnicza Impuls popularnonaukowa.

Godziny Pracy Terapeuty Pedagogicznego :

Poniedziałek : 10:35-11:20 - KONSULTACJE

11:45 -12:30 - ZAJĘCIA KOREKCYJNO-KOMPENSACYJNE

12:30-13:30 – REWALIDACJA

Środa : 9:40- 10:10 – KONSULTACJE

Czwartek : 11:40 – 12:40 – REWALIDACJA

Ewelina Chłodnicka

Skala ryzyka dysleksji (SRD) prof. Marty Bogdanowicz

SPRAWDŹ TO Z DZIECKIEM

Test dla dzieci sześciolletnich (również trochę młodszych i trochę starszych). Mogą go wykonać rodzice ze swoimi dziećmi, by dowiedzieć się, czy u dziecka występuje ryzyko dysleksji. SRD zawiera 21 stwierdzeń, które należy ocenić wg skali 4-stopniowej. Cyfry na skali wskazują na symptomy:

1 - nigdy nie występuje,

2 - czasem występuje,

3- często występuje,

4 - zawsze występuje.

Proszę uważnie przeczytać poniższe stwierdzenia i zakreślić kółkiem cyfry najlepiej charakteryzujące zachowanie dziecka.

1	Dziecko ma trudności z zapamiętaniem wszystkich liter.	1	2	3	4
2	Dziecko ma trudności z posługiwaniem się nożyczkami.	1	2	3	4
3	Dziecko ma wadę wymowy.	1	2	3	4
4	Dziecko jest mało sprawne ruchowo: słabo biega, skacze, źle jeździ na rowerze, hulajnodze	1	2	3	4
5	Dziecko pisze litery i cyfry zwierciadlanie lub odwzorowuje wyrazy przez zapisywanie ich od strony prawej do lewej.	1	2	3	4
6	Dziecko przekręca słowa (np. mówi krartor), zmienia przedrostki w wyrazach (np. zauczyć się), myli wyrazy o podobnym brzmieniu.	1	2	3	4
7	Dziecko nie umie odróżnić głosek o podobnym brzmieniu (np. g - k, z - s), dlatego nie dostrzega różnic w parach wyrazów , takich jak np. góra - kura, koza - kosa.	1	2	3	4
8	Dziecko ma problem z budowaniem poprawnych wypowiedzi (zmienia szyk wyrazów w zdaniu albo używa nieprawidłowych form gramatycznych).	1	2	3	4
9	Dziecko niechętnie uczestniczy w zabawach ruchowych.	1	2	3	4
10	Dziecko niechętnie bawi się układankami, klockami Lego, puzzlami lub nie umie układać ich według wzoru (tworzy tylko własne kompozycje).	1	2	3	4
11	Dziecko ma problem z odróżnianiem i zapamiętaniem liter o kształtach identycznych, lecz inaczej położonych w przestrzeni (np. b -p - g - d).	1	2	3	4
12	Dziecko niechętnie rysuje, pomimo że jest do tego zachęcane.	1	2	3	4
13	Dziecko ma trudności z pamięciowym odtwarzaniem materiału uszeregowanego w sekwencje (np. nazwy	1	2	3	4

	pory dnia, posiłków, dni tygodnia, pory roku, szeregi 4-cyfrowe.				
14	Dziecko ma kłopoty z koncentracją uwagi, łatwo się rozprasza.	1	2	3	4
15	Dziecko źle funkcjonuje na zajęciach fizycznych (np. podczas gry w piłkę, wykonywania układów gimnastycznych, ćwiczeń równoważnych, takich jak chodzenie po linii, stanie na jednej nodze).	1	2	3	4
16	Dziecko ma trudności z odróżnieniem i zapamiętaniem liter o podobnym kształtach (np. m - n, l - t - ł).	1	2	3	4
17	Dziecko ma kłopot z wyróżnieniem głosek w słowach (np. nos = n- o-s).	1	2	3	4
18	Dziecko ma problemy z odtwarzaniem szlaczków i figur geometrycznych (przerysowaniem rombu ze wzoru).	1	2	3	4
19	Dziecko ma trudności z łączeniem głosek w słowo (np. o-k-o = oko).	1	2	3	4
20	Dziecko ma problemy z zawiązywaniem sznurowadeł, zapinaniem guzików, wiązaniem kokardek oraz wykonywaniem innych czynności samoobsługowych.	1	2	3	4
21	Dziecko ma trudności z dokładnym zapamiętaniem krótkich wierszyków i piosenek oraz z rozpoznawaniem i tworzeniem rymów.	1	2	3	4

Wyniki testu można analizować bardzo szczegółowo (potrafią to specjaliści), można też po prostu podliczyć punkty i porównać je z niżej zamieszczoną skalą.

- ❖ **Od 21 do 34 punktów** : u twojego dziecka raczej na pewno nie ma ryzyka dysleksji, co nie oznacza, że powinieneś bacznie przyglądać się jego rozwojowi i szkolnym osiągnięciom.
- ❖ **Od 35 do 40 punktów**: specjaliści mówią, że twoje dziecko jest na pograniczu ryzyka dysleksji. Wątpliwości powinna rozwiązać wizyta w poradni pedagogiczno-psychologicznej. A zatem skontaktuj się ze specjalistą na wszelki wypadek, a w czasie zabaw i codziennych zajęć stymuluj i usprawniaj słabo rozwijające się umiejętności dziecka.
- ❖ **Od 41 do 53 punktów** : u twojego dziecka występuje umiarkowane ryzyko dysleksji. Koniecznie odwiedź specjalistów w poradni, być może najwyższy czas zacząć pracować z dzieckiem.
- ❖ **Od 54 do 84 punktów** : u twojego dziecka występuje bardzo wysokie ryzyko dysleksji! Czeka ciebie i dziecko dużo pracy wraz z nauczycielem terapeutą.

Szczegółową analizę wyników można znaleźć w książce Marty Bogdanowicz *Ryzyko dysleksji. Problem i diagnozowanie*, Wydawnictwo Harmonia, Gdańsk 2002

Pamiętajmy o tym, że terapeuta pedagogiczny w szkole nie przeprowadza pełnej diagnozy. Pełną diagnozę przeprowadza poradnia.

Naszą poradnią rejonową jest Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Staszowie (wraz z filią w Połańcu)

Adres: ul. Koszarowa 7, 28-200 Staszów, Telefon: 15 864- 37- 59